

Заповед за координационния съвет и прилагането на практика в училището на механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците ,Алгоритъма за прилагане на механизма и отразяване в Дневник на случаите на тормоз

НУ“ОТЕЦ ПАИСИЙ“ГРАД ХАРМАНЛИ

ЗАПОВЕД

№ 64 / 12.10.2016 г.

На основание чл.259ал.1 от ЗПУО във връзка със Заповед №РД09-1871 от 18.12.2015г.на министъра на МОН и моя Заповед №16 от 21.09.2016г./за комисииите през уч.2016/2017година

НАРЕЖДАМ:

Координационният съвет/комисията / за справяне с тормоза между деца и ученици в НУ“Отец Паисий“гр.Харманли в състав:

Председател:Ваня Д.Ангелова-ст.у-л 1-4клас
и членове:Иванка К.Моллова-ст.у-л 1-4 клас,Катя П.Карамфилова-ст.у-л 1-4 кл.,Маргарита Ат.Иванова-ст.у-л 1-4 клас и Петя Николаева Колева-у-л ПГ
и родител Кремена Тодорова Димитрова

1.Да актуализира и спазва следните документи :

Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците ,Алгоритъма за прилагане на механизма и воденето на Дневник за случаите на тормоз в НУ“Отец Паисий“гр.Харманли

2.Да запознае родителите на следващата родителска среща с тях.

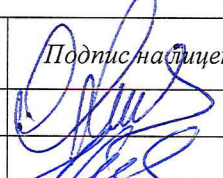

3.Всички членове на колектива да спазват указанията на РУО и МОН във връзка с гореизложеното и сроковете спущани за това.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на всички учители в училището срещу подпис за сведение и изпълнение. Контрол ще осъществя лично.

Директор:

(Г.Христозова)

ЗАПОЗНАТИ СЪС ЗАПОВЕДТА:

№ по ред	Име и фамилия	Заемана длъжност	Подпис на лицето
1	Иванка Моллова	ст. у-л: 1-4 кл.	
2	Маргарита Иванова	родител 1-4 кл.	

Заповед за координационния съвет и прилагането на практика в училището на механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците ,Алгоритъма за прилагане на механизма и отразяване в Дневник на случаите на тормоз

3	Матя П. Карамфилова	ст.уч-л 1-4 кл.	
4	Фаня Д. Ангелова	ст.уч-л 1-4 кл	
5	Кремена П. Димитрова	ЗАС-домашин	
6	Пелия Н. Кочева	учител ПТ	

НУ “Отец Паисий” гр. Харманли

ул. “Д. Милковски” № 19, тел. и факс – 0373 8 21 30, e-mail : paisii_harmanli@abv.bg

Одобрил :

Директор :.....

/Г. Христозова/

ПЛАН И МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2016 / 2017 ГОДИНА

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Въвеждането на механизъм за противодействие на тормоза се налага от разбирането, че реален напредък в справяне с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции. Подобна политика е необходимо да включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани механизми и отговорности за действие в ситуации на насилие.

- **Разясняване на понятията „насилие“ и „тормоз“, както и видовете поведение, които те включват.**
- **Разгледане на задължителните елементи на училищния механизъм за противодействие на тормоза.**
- **Очертаване на основните ресурси, които училището трябва да осигури, за да може ефективно да се противодейства на насилието.**

I. Измерение на насилието между децата. Основни понятия

Насилието между децата обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и върху тези, които го извършват.

Какво е насилие? По дефиниция от Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето:

- физическо насилие – „причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето“;
- психическо насилие – „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение...“.

Според Закона за закрила на детето всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

Тормозът срещу връстници се разглежда от много автори като групов феномен (Craig and Peplar, 1997). Те посочват, че 85% от случаите на насилие се извършват в присъствието на други. Дан Олвеус (Olweus, 1993) обяснява този факт с груповата динамика. Според него тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група.

Ключови в разбирането за тормоза са следните характеристики на това поведение:

1. Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете.
2. Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот.
3. Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Тормозът може да обхваща много широк спектър от поведения. Може да се състои от преки нападения (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, открадване или повреждане на лични вещи) или да бъде по-рафиниран, непряк (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключват някого от приятелската среда). Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение.

Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди.

Психически тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене.

Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

Физическият тормоз е формата, която възрастните най-често забелязват и затова често мерките за справяне обикновено са насочени именно към нея. Психическият и социалният тормоз по-трудно могат да бъдат установени, тъй като те не са така видими, а и децата от своя страна нямат нагласата да споделят с възрастните своите преживявания.

В много случаи социалният и психическият тормоз, като обидните думи и прякори, социалното изолиране и други се подценяват, като се счита, че те са нормална част от израстването и социализацията на децата.

Тормозът, независимо от това как се упражнява, е деструктивен и опасен вид насилие.

Следователно усилията за справяне с насилието от деца над деца в училище трябва да бъдат насочени към всички проявления на това явление, а не само към неговите физически форми.

Разпознаването на физическото насилие включва следните **физически и поведенчески показатели**:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едносрични отговори;
- безпокойство и крайности в поведението – от агресивност до пасивност;
- лоша представа за себе си – децата смятат, че са заслужили насилието;

- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;
- влошаване на успеха и чести отсъствия от училище;
- чести отсъствия от определени часове, например физическо.

Разпознаването на **психическото насилие** включва следните психически и поведенчески показатели:

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или нивото на развитие на детето;
- бягане и криене, включително зачестили бягства от училище;
- загуба на доверие, неучастие в общите занимания в училище, ниска самооценка;
- употреба на алкохол, медикаменти, самозанемаряване (постоянно обличане на едни и същи дрехи или отказ да сресва косата си);
- психосоматични симптоми.

Тормозът може да бъде реален и **виртуален**. Бурното развитие на електронните комуникации през последните години води до нарастване на проявите на насилие, които се извършват чрез интернет или мобилен телефон. Тук спада разпространяването на:

- обидни, заплашителни или подигравателни текстови съобщения по мобилен телефон, електронна поща, Skype или Facebook;
- разпространяване на материали, които уронват достойнството на детето или го унижават;
- снимането на детето с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видео в интернет или други канали без негово съгласие, на слухове, клюки и заплахи в социалните мрежи, крадене на самоличност и др.

Един от признаците, че дете може би е жертва на кибертормоз е рязката смяна на настроението и поведението му при използване на интернет или получаване на обаждане по мобилен телефон – например детето става мълчаливо и боязливо.

Роли в ситуации на тормоз

В ситуациите на тормоз могат да бъдат въввлечени много деца, като ролите могат да се разделят по следния начин:

- ✓ **мъчител (агресор)** – инициатор и изпълнител, който кани другите да се присъединят, лидер, който измисля нови начини за издевателство;
- ✓ **помощник на мъчителя** – винаги присъства, дори не се намесва активно; присмива се на жертвата, окуражава мъчителя, приканва другите да се забавляват;
- ✓ **защитник на жертвата** – опитва се да каже на другите да спрат, вика за помощ, защитава или насърчава жертвата;

- ✓ страничен наблюдател – стои настрана, преструва се, че не забелязва, не взема страна и не прави нищо;
- ✓ жертвата – обект на тормоза.

Има и малка група деца, които са едновременно и насилници и насилвани. Обикновено такива деца са тормозени от някой „по-силен“, а те реагират, като тормозят някой по-слаб от тях.

За ефективното справяне с тормоза от **изключително значение** е да се повлияе и промени поведението **на всяко дете**, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и п отърпевши. Начините и подходите за това са различни, но те са неделима част от общата стратегия за справяне с явлението.

Накратко КАКВО ОЗНАЧАВА ТОРМОЗ В УЧИЛИЩЕ ОТ ВРЪСТНИЦИТЕ?

Тормоз в училище от връстниците означава, когато един ученик или група ученици нарочно се отнасят лошо към друг ученик, който е по-слаб и не може да се защити (да им отговори): например дразнят го, обиждат го, подиграват му се, измислят му неприлични прякори, бутат го, удрят го или го ритат, заплашват го, взимат му нещата, изнудват го, затварят го в стаята или правят други неприятни неща.

Тормоз означава също така когато за някой се пишат обидни неща, например по дъската, стените, разпространяват се зловни клюки, слухове и измислици или когато другите ученици нарочно го изключват от игрите, не искат да говорят или да правят нищо заедно с него.

Тормоз означава, когато към даден ученик се отнасят по този начин не само веднъж (еднократно), а много пъти или в продължение на дълго време.

Тормозът се различава от конфликтите, караниците или схватките в училище, които възникват между учениците с приблизително еднаква сила. При тормоза един ученик (групата от ученици) са очевидно по силни от другият ученик, който е по-слаб и не може да се защити, да отговори на тези, които го тормозят.

Въз основа на досегашната практика в училище, провежданите проучвателни дейности и направените оценки и изводи от доклади и анализи на Училищната комисия за превенция на противообществените прояви на учениците, в училището се разработи следния комплекс от мерки за противодействие на училищния тормоз:

Задължение на всеки учител и служител в училище:

- ✓ Да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.
- ✓ Да бъде наблюдателен и да следи груповата динамика в паралелките.
- ✓ Да наблюдава взаимодействията и взаимоотношенията между учениците в училище по време на междучасията и неформалните ситуации, в които те общуват.

Мерки за намаляване на риска от възникване на училищен тормоз между учениците в нашето училище:

- ✓ Защита и отстояване на човешките права и проява на толерантност към различията.
- ✓ Интегрирането на Механизма за противодействие на училищния тормоз в

нашето училище в Плана на Училищната комисия за превенция на противообществените прояви.

- ✓ Дейности в часовете на класа и в извънкласни форми за информиране относно същността и видовете тормоз, както и за формиране у учениците на умения за справяне с него, предлагане на стратегии за превенция и преодоляването на възникнал такъв.
- ✓ Дейности с родителите – информиране, консултиране, оказване на съдействие – групово и индивидуално.
- ✓ Текуща оценка на взаимоотношенията в ученическата общност.
- ✓ Включване в обученията за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз.

Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците в нашето училище:

- ✓ Създаване на координационен съвет, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза.
- ✓ Дейности на ниво класна стая (паралелка): Съгласно План за часа на класа, графици за външни лектори от други институции и според компетенциите на педагогическия съветник и другите педагогически специалисти в училище. Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.
- ✓ Дейности на ниво училище: Съгласно Годишния план на Училищната комисия за превенция на противообществените прояви на учениците и съгласно Годишния план за дейността на училището. Подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоз; включване на учениците в дежурствата; осигуряване на партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти.
- ✓ Дейности с родителско участие, включване в училищни инициативи и мероприятия.

Процедури и алгоритъм при установен училищен тормоз между учениците:

Ниво на тормоз	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниско нарушение на правилата	Прекратяване – изтъкване на нарушеното правило: налагане на съответната последица	Учител и класен ръководител
Повтаряне на едни и същи нарушения на правилата	Протокол за тормоз – възстановяване на щетата, разговоря се с родителите	Класен ръководител
Сериозно – злоупотреба със сила, както и при екстремни ситуации, в които съществува	Насочване към Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и	УКППУ

<p>опасност за живота и здравето, телесния интегритет, както на детето- жертва, така и на детето- извършител</p>	<p>непълнолетни и полицията, ОЗД и община по силата на координационния механизъм; Протокол за тормоз – среща с родителите, възстановяване на щетата, включване на учениците в допълнителни програми</p>	
--	---	--

Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в нашето училище

На първо място важно е да се разграничат случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между децата. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на децата, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По- олямата част от ситуацияите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка за ситуацията и нейната тежест.

Първа стъпка: Прекратяване на ситуация на тормоз

Задължение на всеки учител и служител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

В случай на физически торвоз децата трябва да бъдат разделени, за да се прекрати физическия контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.

Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по-късен етап. Важното е учителят/ служителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

Втора стъпка: Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз

Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник.

Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. Като първа стъпка класният ръководител изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

Трета стъпка: Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз

Работата с деца, които са обект на торвоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- ✓ Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило.
- ✓ Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.
- ✓ Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с негo.

Четвърта стъпка: Реакции спрямо наблюдателите

- ✓ Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита на ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.
- ✓ Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

Училищна система за насочване към други служби

I. Създава се регистър на училището за регистрираните случаи на тормоз между учениците.

II. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „кратко описание на всяка ситуация“, „участници“, „клас“, „предприети мерки“, „подпис“. Този регистър се съхранява на достъпно място при ПДУД.

III. Класните ръководители следят вписаните в регистъра случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители и с педагогическия съветник.

IV. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие, Координационният съвет (УКПППУ) предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на Отдел „Закрила на детето“, Местната комисия борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

ОБЩОУЧИЛИЩНИ ЦЕННОСТИ И ПРАВИЛА, КОИТО ДА БЪДАТ ЧАСТ ОТ УЧИЛИЩНАТА ПОЛИТИКА

Проблемът за детското насилие и агресия не е нов за нашето общество, от години неговите мащаби се увеличават и съответно се разработват и предприемат различни по своя характер превантивни мерки и действия. Резултати при справянето с насилието могат да се постигнат само чрез обединяване на усилията на всички участници в училищния живот (учители, ученици, родители и непедagogически персонал), институциите; ангажирани с проблемите на децата и чрез съдействието на обществеността в лицето на граждани, медии, културни институти, както и чрез разработване и внедряване на адекватни на проблема политики.

В нашето училище отдавна съществува традицията да се поставя акцент във възпитателната работа върху превенцията, върху формирането на просоциално поведение и ранната интервенция в отношенията между учениците при индикации за възникнали проблеми.

Отговорността за преодоляването на агресивните прояви на учениците и ориентирането им към конструктивно и социално желателно поведение е приоритет и отговорност на всички, работещи в нашето училище. Богати и разнообразни са дейностите, чрез които се реализира стремежа за установяване на една висока общоучилищна култура на социално компетентно поведение. Това става чрез активна възпитателна работа на класните ръководители в часовете на класа, чрез модели на позитивно взаимодействие и личен пример от учителите в учебните часове, чрез интензивна извънкласна дейност под формата на клубове по интереси, взаимодействие с други институции, посещения на различни форуми, културни и обществени мероприятия.

Осмислянето на свободното време на учениците и формирането на чувство на принадлежност и гордост към училището, в което учат е важна стъпка към моделиране на поведение в противовес на агресивното. Успоредно с това активното сътрудничество на родителите и привличането им като партньори е изключително важен фактор за преодоляване на агресивни прояви.

Действащия в училището ученически съвет, обсъждането на текущи проблеми и въвличането на учениците в решаването им също е важно условие за овладяването на агресивните пориви на някои от децата. Въвеждането на дежурства на учениците по коридорите през междучасията е една от практиките в училище, която подпомага преодоляването на проблемите с дисциплината и насилието – въпрос на престиж е класът, който дежури да изпълнява съвестно и отговорно задълженията си и да дава пример с поведението си на останалите.

Друг аспект на превенцията в училище е провеждането на часове на класа по теми, свързани с безопасно поведение, социални умения, информация за правата и

задълженията, дискусии, беседи, разговори, ролеви игри, обсъждане на ситуации и казуси. Провеждат се индивидуални разговори и консултации на ученици и родители от ръководството на училището, от класните родители, от педагогическия съветник.

Взаимодействието с извънучилищните институции заема особено място в превантивната работа по отношение агресията и насилието сред връстниците.

Всичко това по директен и косвен начин играе ролята на превантивен фактор – извънкласните дейности, спорта, заниманията на профилираните паралелки, участието в различни обществени инициативи, конкурси и мероприятия, най-общо казано предлагат на подрастващите конструктивни, позитивни варианти за прекарване на свободното време, дават им шанса да развиват умения за общуване, за управление на поведението, за разрешаване на конфликти, за работа в екип, за задълбочено осмисляне на ситуациите и примерите от действителността, критично отношение към тях, възможност за избор и т.н.

Основното е в доброто взаимодействие между училище, семейство и ученици. Ролята на семейството е безспорна в този процес и ако родителите не използват своя възпитателен потенциал, ефекта от нашата работа не винаги е гарантиран поради характера на отношенията ученик – училище.

УЧИЛИЩЕН ПЛАН ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ

за учебната
.....2016...../.....2017..... г.

Приет на заседание на ПС с Протокол №1 от 15.09.2016 г......

- Планът за противодействие на училищния тормоз за учебната 2016 / 2017 година е разработен на основание „Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище“, утвърден със заповед №РД09-611/18.05.2012 г. на Министъра на образованието и науката и от Координационния съвет, определен със заповед № 64 / 12.10.2016 на Директора на училището.

Планът се базира на извършената оценка на проблема с насилието в училище въз основа на въпросник в началото на всяка учебна година и се актуализира в началото на всяка учебна година в резултат на оценката върху проблема с насилието в училище, извършена в края на учебната година.

Планът за противодействие на училищния тормоз за учебната 2016 / 2017 година е съобразен с нормативните актове, плановете, програмите и стратегиите относно безопасността и здравето на учениците.

Цели на плана:

1. Превенция (Превантивни мерки) за предотвратяване и противодействие на тормоза в училище.
2. Да се мотивира персонала в училище към съпричастност и ангажираност към действията по превенция и преодоляване на училищния тормоз и насилие.
3. Да се създадат училищни програми и политики за превенция и преодоляване на училищния тормоз и насилие.

№ по ред	Дейност	Срок	Отговорник	Забележка
м. Септември				
	Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.	<i>м. септември</i>	Координационен съвет	

<p>Оценка на нуждите от повишаване на педагогическите компетентности, свързани с проблемите на тормоза в училище и предложения училищната комисия по квалификационния план за подходящи форми и теми.</p>	<p><i>постоянен</i></p>		
<p>Осигуряване на партньорства с институции и организации, ангажирани с проблемите на децата – Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни, Отдел „Закрила на детето“ и др. Среци и уточнения на механизмите за взаимодействие.</p>	<p><i>30 септември</i></p>	<p>Ръководство, Координационен съвет, Информационно-методически център, Класни ръководители</p>	
<p>м. Октомври</p>			
<p>Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището.</p>	<p><i>първата седмица на м. октомври</i></p>	<p>Координационен съвет, Информационно-методически център, класни ръководители</p>	
<p>Извършване от класните ръководители на изследване и оценка на тормоза между учениците в училището посредством определен инструментариум.</p>	<p><i>втората седмица на м. октомври</i></p>	<p>Координационен съвет, Информационно-методически център, класни ръководители</p>	
<p>Анализ и обобщаване на резултатите от</p>	<p><i>края на м. октомври</i></p>	<p>Координационен съвет,</p>	

	изследването от координационния съвет.			
	Утвърждаване от директора на училището на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет. Запознаване на служителите с правилата.	до края на м. октомври	Директор, Координационен съвет	
м. Ноември				
	Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати.	първата седмица на м. ноември	Координационен съвет	
	Заседание на Училищния координационен съвет – обсъждане на мерки за превенция и преодоляване на тормоза и актуализиране на плана във връзка с установените и анализирани резултати от проучването.	до края на първата седмица на м. ноември	Директор, Координационен съвет	
	Изготвяне на табла и други нагледни материали за правила на поведение и ценности в класната стая и в училище.	м. ноември	Координационен съвет, Училищен съвет, класни ръководители	
	Запознаване на учениците с видовете насилие и тормоз и сформирание на групи по випуски с участието на ученически съвет, които да обсъдят проблема и да отправят предложения.	м. ноември	Координационен съвет, Училищен съвет, класни ръководители	
	Провеждане на часове на класа и ученически дискусии по теми, свързани с противодействието на	постоянен	Координационен съвет, Училищен съвет, класни ръководители	

насилието и тормоза с цел изграждане у учениците на нетърпимост към явленията и стратегии за справяне.			
м. Декември			
Обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности в класната стая и в училище и тяхното популяризиране.	<i>м. декември</i>	Координационен съвет,	
Организиране и провеждане на класови и общоучилищни инициативи във връзка с превенцията и противодействието на тормоза – „Ден без насилие“, „Свят без насилие“, Правата на детето и пр.	<i>постоянен</i>	Координационен съвет, класни ръководители	
м. Януари			
Актуализиране на Училищния механизъм за противодействие на тормоза – при необходимост.	<i>м. януари</i>	Координационен съвет	
м. Февруари			
Провеждане на класови и училищни мероприятия и участие в такива на местно и национално ниво, във връзка с подготовката за мартенските празници – 1 март, 3 март, Първа пролет.	<i>м. февруари</i>	Координационен съвет, класни ръководители	
м. Март – Април			
Организиране и провеждане на конкурси, спортни състезания, творчески изяви под надслов например: „С приятелство и	<i>м. март април</i>	Ръководство, Координационен съвет, класни ръководители	

	творчество срещу насилието“, кръгли маси и др. форуми, дискусии с представители на училищната общност – родители, ученици, педагогически и непедагогически персонал, представители на местната общност, медии и др за обсъждане на проблемите и възможните решения.			
м. Май				
	Провеждане на повторна оценка на проблема с насилието в училище на базата на въпросник.	<i>м. май</i>	Координационен съвет, пед. класни ръководители	
м. Юни				
	Анализ, обобщение и сравнение на резултатите с тези от проучването през м. октомври. Основни изводи и формулиране на предложения за следващата учебна година.	<i>м. юни</i>	Координационен съвет,	
	Годишен отчетен доклад на Координационния съвет.	<i>м. юни</i>	Координационен съвет	

Директор:
(подпис и кръгъл печат на училището)

(име и фамилия)

АЛГОРИТЪМ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В НУ“ОТЕЦ
ПАИСИЙ“ГРАД ХАРМАНЛИ

Всички дейности по изпълнение на Алгоритъма по прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз се залагат в Годишния план на училището в съответните месеци

1. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Срок: м. септември

2. Запознаване на учениците и родителите с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище по ред, определен от директора на училището.

Срок: първата седмица на м. октомври

3. Определяне на координационен съвет със заповед на директора на училището.

Срок: до 15.09.

4. Извършване на оценката на тормоза между учениците в училището се извършва в началото и края на учебната година от класните ръководители посредством *Приложение 3* към Механизма.

Срок: в началото на учебната година - втората седмица на м. Октомври и към края на учебната година – месец май-юни след приключване на учебния процес за съответния образователен етап

5. Анализ и обобщаване на резултатите от оценката в резултат на изследването се извършва от координационния съвет изследването от координационния съвет.

Срок: в началото на учебната година – до края на м. Октомври и към края на учебната година – месец края на май-юни след приключване на учебния процес за съответния образователен етап

6. Запознаване на заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.

Срок: първата седмица на м. ноември

7. Разработване от Координационния съвет на план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз във връзка с установените и анализирани резултати от анкетирането (изследването), който се утвърждава от директора на училището.

Срок: до края на месец ноември

7.1. планът включва дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа) и на ниво училище (по посока създаване на общоучилищни правила и процедури);

7.2. планът включва конкретни дейности, срокове и отговорници;

7.3. планът разписва ясно как се осъществява потокът на информация във връзка със съмнения за тормоз, документиране на ситуации и инициране на работа по случай;

7.4. планът се актуализира ежегодно до края на първата седмица на м. ноември

7.5. При необходимост може да има актуализация на плана за противодействие на училищния тормоз и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари.

8. Създаване на единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз, изготвени от координационния съвет и заложи в Правилника за дейността на училището.

Срок: до края на м. октомври

9. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз

9.1. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие на училищния тормоз.

9.2. В дневника се документират ситуацияите, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответните действия (виж табл.1 от основния документ), които изискват намесата на координационния съвет.

9.3 Всяка описана в дневника ситуация, съдържа следната информация: дата; какво се е случило - кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията - име и подпис; какво е предприето като действия (намеса, превенция); кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.

9.4. Координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от училищния психолог или педагогическия съветник.

9.5 Дневникът за описване на ситуации на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхранява при психолога или педагогическия съветник, или, по изключение, при друг член на координационния съвет, определен от директора.

Срок: целогодишен

9.6. Дневникът се въвежда в началото на всяка учебна година

Срок: 15.09.

11. Изготвяне на годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора на училището.

Срок: към края на учебната година – месец май-юни след приключване на учебния процес за съответния образователен етап.

Инструментарият за оценка на тормоза се предоставя само на конкретния изпълнител, който ще го прилага.

.....
(наименование на учебното заведение)

**ДОКЛАД (ПРОТОКОЛ)
НА ИНЦИДЕНТ ОТ СВИДЕТЕЛ**

На (дата) в
(часа) в (посочва се мястото на инцидента) се
случи следното:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Определя се вида на упражнения тормоз според изброените в Механизма за
противодействие на училищния тормоз:

.....
.....
.....

Посочват се участниците в инцидента/ ситуацията с имената, класа и тяхната
роля според изброените в Механизма:

.....
.....
.....

Описват се мерките, предприети от свидетеля:

.....
.....
.....

Докладващ:

**СПРАВКА
ОТ КЛАСЕН РЪКОВОДИТЕЛ**

Класен ръководител:

КЛАС:.....

1. Тема за Час на класа (във връзка с превенция на тормоза и насилието, формирането на социални умения, или др.), по която считате, че е необходимо да се да проведе занятие с учениците през следващия месец:

.....
.....
.....
.....

2. Проблеми в класа, при решаването на които считате, че Ви е необходимо съдействието на педагогическия съветник или Координационния съвет:

.....
.....
.....
.....

3. Ученици (родители), за които считате, че е необходима индивидуална работа и проблемите, които трябва според вас да бъдат решени:

.....
.....
.....
.....

4. Ученици, които попадат в категорията „деца в риск“:

- живеещи в неблагоприятна семейна среда/ семейства с родители, които злоупотребяват с алкохол или наркотици; семейства с психично болни родители; семейства, в които се упражнява различен вид насилие; социално слаби семейства; семейства, в които децата не се отглеждат от родителите:

.....
.....
.....
.....

- ученици, извършили противообществени прояви (описание на проявата):

.....
.....

.....

- ученици с рисково поведение (системно непосещаващи училище, с бягства от дома, употребяващи алкохол и наркотици):

.....

.....

.....

.....

Подпис:

Дата: